

MANIFEST PRESENTAT PER L'ENTITAT LA BARRACA: ENERGIA SOLAR? PARLEM-NE

L'ocupació del territori amb grans extensions de plaques solars i les infraestructures per la transformació i transport d'aquesta energia provocarà una greu afectació al paisatge, al patrimoni natural, a la pagesia i a les persones que hi vivim.

No posem en dubte el fet que cal una transició energètica cap a un model d'energies renovables, però no compartim la forma com es vol fer aquest canvi. No podem acceptar que el canvi es faci de qualsevol manera i a qualsevol preu.

És sabut que Catalunya és un territori amb una orografia complexa que aporta una gran diversitat climàtica i paisatgística. Aquests fets, juntament amb d'altres, fan que els usos del sòl també presentin una gran variabilitat. Però la tendència de la superfície agrícola a Catalunya és a la baixa des de fa molts anys: només durant els últims 20 anys, s'ha vist disminuïda un 5%. A les zones més planeres aquesta disminució ha estat causada, generalment, per l'ocupació dels terrenys per part de zones industrials i residencials.

Concretament, les planes agrícoles de secà són territoris on predominen conreus mediterranis de secà, en actual regressió. Aquests terrenys creen escenaris paisatgístics únics i poc freqüents a nivell català, amb un patrimoni cultural i natural de gran interès, amb una interessant diversitat d'espècies amb necessitat d'espais oberts i de mosaics agroforestals —entre els quals hi habiten espècies amenaçades com la terrerola vulgar (*Calandrella brachydactyla*) o el sisó (*Tetrax tetrax*), en perill d'extinció segons el Catàleg de fauna amenaçada de Catalunya. A més, el grup d'espècies de fauna i flora associats als espais agrícoles extensius són els que han patit un retrocés més important a tot el continent europeu en els darrers 50 anys.

No obstant això, la valorització d'aquestes terres pel que fa al paisatge i a la biodiversitat ha estat pràcticament nul·la: són considerades uns dels hàbitats amb major regressió a nivell europeu.

Ara, el territori es veu amenaçat per la creixent aparició de promotores que pretenen ocupar-lo amb grans extensions de plaques solars, fet que desvirtua encara més el patrimoni natural i que afecta directament pagesos i pageses, així com una de les principals fonts econòmiques dels municipis.

Per una banda, la Llei 16/2017, de l'1 d'agost, del canvi climàtic:

Article 14. Agricultura i ramaderia

1. Les mesures que s'adoptin en matèria d'agricultura i ramaderia han d'anar encaminades a reduir la vulnerabilitat, les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, el malbaratament alimentari i el consum de recursos, i concretament han d'anar encaminades a: [...]

h) L'establiment de mesures que evitin la degradació dels sòls i facilitin l'emmagatzematge de carboni als sòls per mitjà d'una millora de la gestió de la matèria orgànica, les cobertes vegetals i el conreu de conservació.

[...]

Article 19. Energia

1. Les mesures que s'adoptin en matèria d'energia han d'anar encaminades a la transició energètica cap a un model cent per cent renovable, desnuclearitzat i descarbonitzat, neutre en emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, que redueixi la vulnerabilitat del sistema energètic català i garanteixi el dret a l'accés a l'energia com a bé comú, i concretament han d'anar encaminades a:

[...]

b) Promoure les energies renovables, que s'han de desenvolupar, sempre que sigui possible, aprofitant espais ja alterats per l'activitat humana, i minimitzar així l'ocupació innecessària del territori.

[...]

6. La planificació energètica i la de mitigació del canvi climàtic s'han d'elaborar de manera integrada. S'ha de tenir en consideració especial el principi de justícia social en aquelles persones, col·lectius, sectors econòmics i territoris que puguin resultar més afectats per la transició energètica.”

Per altra banda, el Decret Llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per fer front a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables elimina barreres administratives quant a la implantació d'energies renovables a Catalunya: s'agilitza el procés de tramitació d'aquestes infraestructures i es facilita la seva autorització; s'eliminen les ocupacions màximes per a les instal·lacions fotovoltaïques, així com les restriccions per a la seva ubicació en zones contigües a terrenys industrials o en edificacions agrícoles o ramaderes, i es facilita la seva implantació en sòl no urbanitzable.

Si es comparen les dues normatives, es poden observar diferents incongruències:

- Evitar la degradació dels sòls i facilitar l'emmagatzematge de carboni, però, enlloc de millorar les cobertes vegetals i els conreus, ocupar-les amb instal·lacions fotovoltaïques sense limitacions de superfície.
- Promoure les energies renovables aprofitant espais ja alterats per l'activitat humana i minimitzar l'ocupació innecessària del sòl, però facilitar la instal·lació d'aquestes infraestructures en sòls no urbanitzables i utilitzats com a cultius.
- Tenir en consideració especial el principi de justícia social en aquelles persones, col·lectius, sectors econòmics i territoris que puguin resultar més afectats, però no fer públics alguns projectes que afecten els municipis—dificultant, així, la presentació d'al·legacions— i agilitzar les tramitacions i autoritzacions per afavorir les promotores, tot perjudicant les mateixes zones territorials.

Segons la Generalitat de Catalunya, l'aprovació d'aquest decret llei ha de facilitar l'assoliment dels objectius establerts tant en la Llei del canvi climàtic com en les bases del Pacte Nacional per a la transició energètica de Catalunya. Però: a quin preu? Sense una planificació prèvia de com portar-ho a terme? Sense estudiar alternatives? Afectant sempre els mateixos territoris? A les mateixes persones? Les preguntes i els dubtes són interminables.

No estem en contra de les energies renovables. Al contrari: tenim molt clara la seva necessitat i els seus avantatges com a substitutes de l'energia nuclear i dels combustibles fòssils per poder-nos adaptar i mitigar la situació actual de canvi climàtic. I, alhora, fomentar una menor dependència del mercat elèctric actual.

Malgrat tot, és molt necessària la participació de la societat a l'hora de decidir certes qüestions en relació amb infraestructures d'aquestes característiques i que fomentin un progrés sostenible del territori.

Així, doncs, demanem:

- La implicació i posicionament de les entitats, la ciutadania i les administracions locals per frenar el creixement d'aquest model energètic i, en particular, les infraestructures solars programades —o que es programin, dins d'aquest format— a l'Alt Camp. Volem treballar per un model energètic renovable, sostenible, participatiu i sobirà, amb què el benestar del territori i de les persones estigui per davant de tot.

- Que les administracions locals i comarcals facin pinya en la defensa del territori i d'un model energètic just i sostenible.
- Que s'estudiï la necessitat energètica a nivell local, comarcal o provincial, i es planifiquin les actuacions necessàries per impulsar les energies renovables abans de programar i executar sense sentit ni mesura.
- Una aposta decidida per utilitzar els espais ja transformats, com grans aparcaments, sostres i teulades de naus industrials i edificacions diverses, per a la ubicació de les centrals fotovoltaïques.
- La modificació del Decret llei 16/2019, de 26 de novembre, de mesures urgents per fer front a l'emergència climàtica i l'impuls a les energies renovables, en què es cregui fonamental la participació ciutadana dels territoris afectats i en el qual es prioritzi l'ocupació del sòl urbà davant del sòl no urbanitzable.
- Un ajornament en la concessió de llicències, per part de les administracions públiques, fins a la modificació del Decret llei 16/2019.